

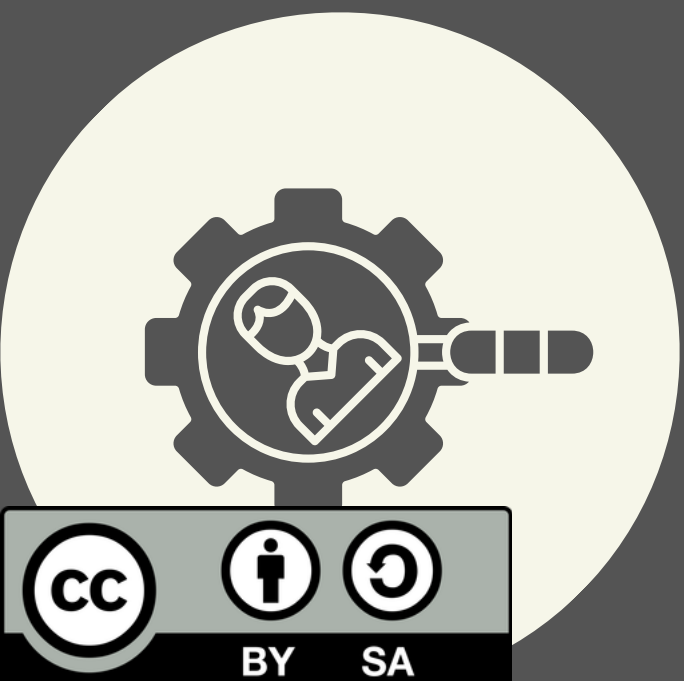
16 de abril de 2026

ATENCIÓN EDUCATIVA AO ALUMNADO CON TDL

DA INVISIBILIDADE Á INCLUSIÓN

Arantza Saborido Fernández
@ptarantza

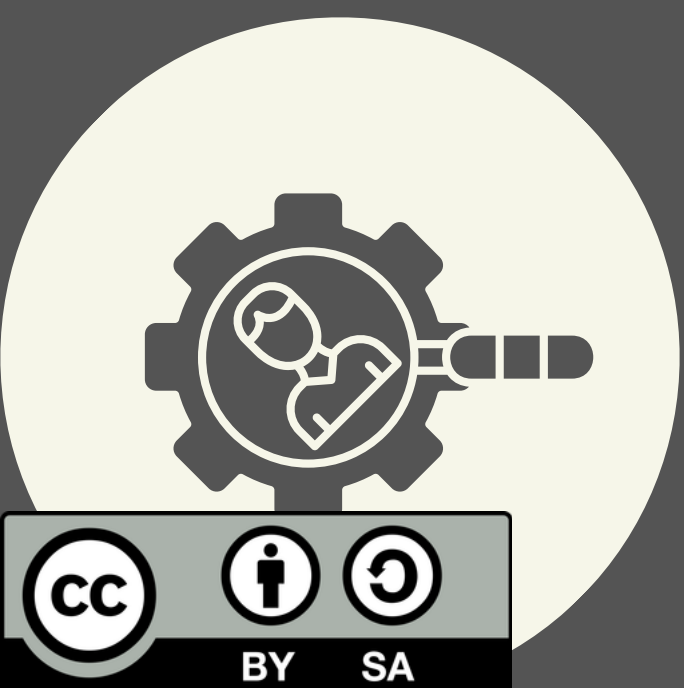

16 de abril de 2026

DESEÑO DE CONTORNAS SOCIAIS

ALIANZA COAS FAMILIAS

Arantza Saborido Fernández
@ptarantza

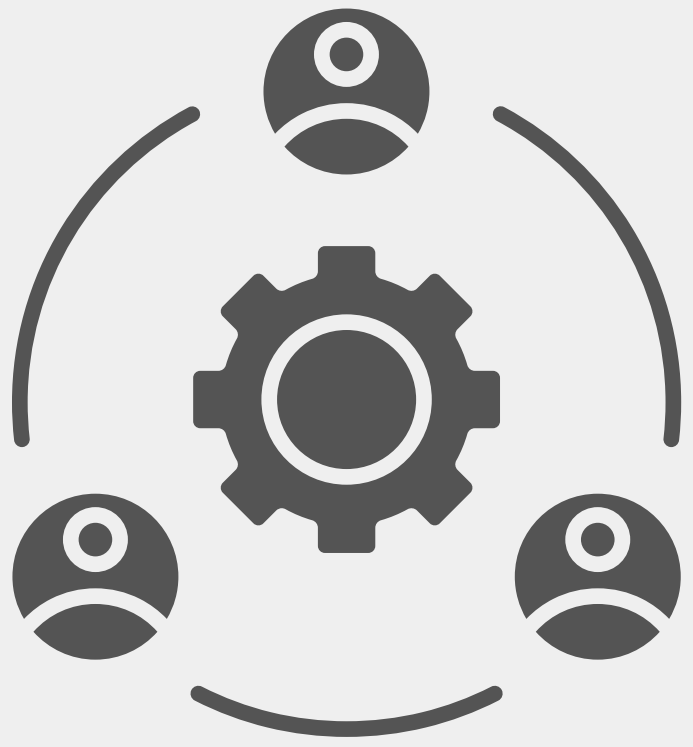

LEMBRAMOS: O TDL ALÉN DO DIAGNÓSTICO

Trastorno heteroxéneo,
grave,
dinámico e
invisible

DIAGNÓSTICO DIFERENCIAL

TDL vs. Atraso da Linguaxe:

¿É unha cuestión de tempo ou de estrutura?

TDL vs. TEA:

A pragmática como punto de unión, pero con orixes distintas.

TDL vs. Dislexia:

A linguaxe oral como base da linguaxe escrita.

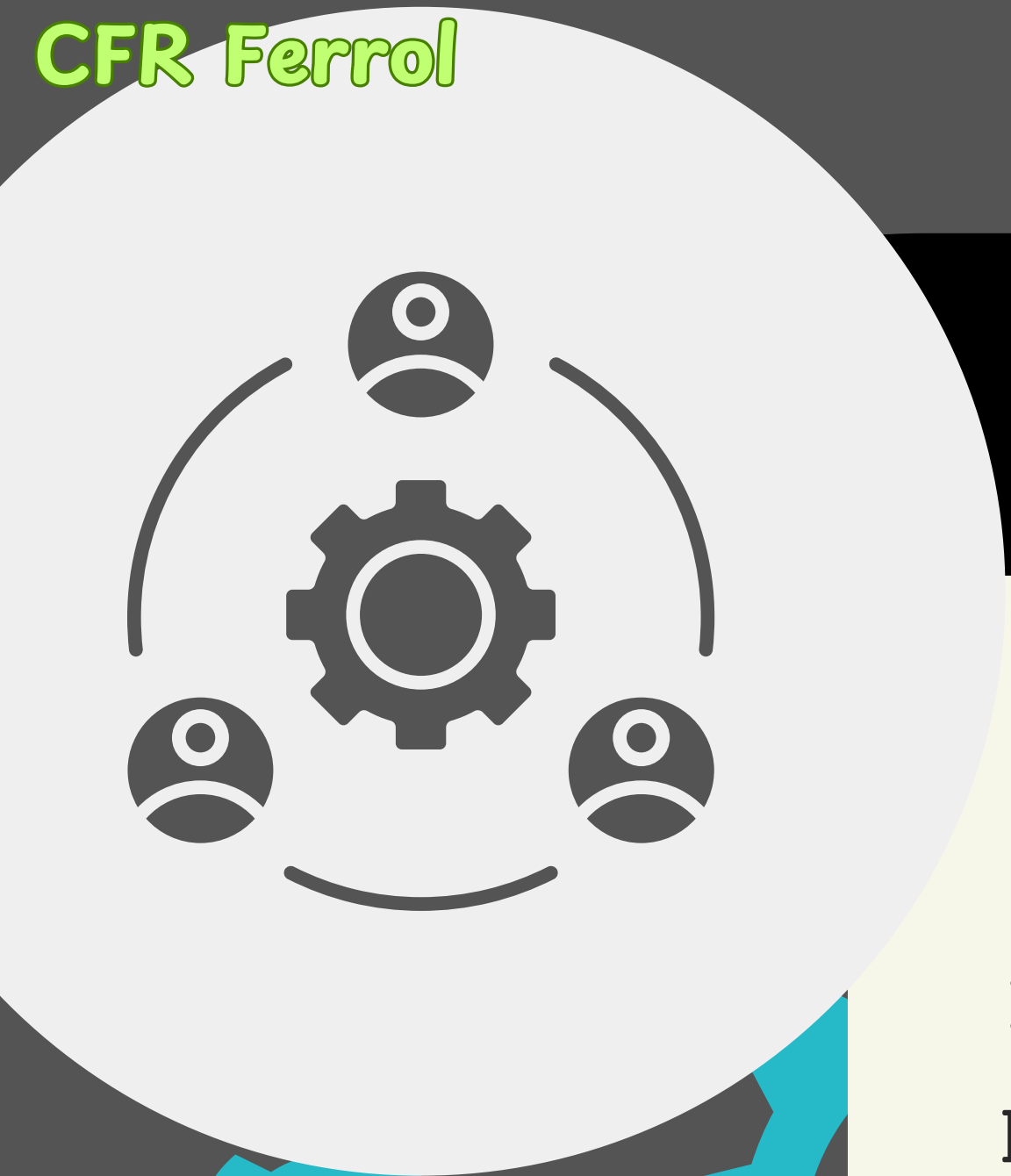

QUE PENSAS?

Lois: 4 anos.

Di poucas palabras, pero entende todo e usa moitos xestos para pedir cousas. Os pais din que o seu irmán tamén empezou tarde.

¿ TEA TDL Atraso da Linguaxe Dislexia ?

QUE PENSAS?

Lois: 4 anos.

Di poucas palabras, pero entende todo e usa moitos xestos para pedir cousas. Os pais din que o seu irmán tamén empezou tarde.

Atraso da Linguaxe

Lembra! a cuestión non está en etiquetar, se non en ter unha base de coñecemento das necesidades principais sobre as que temos que intervir.

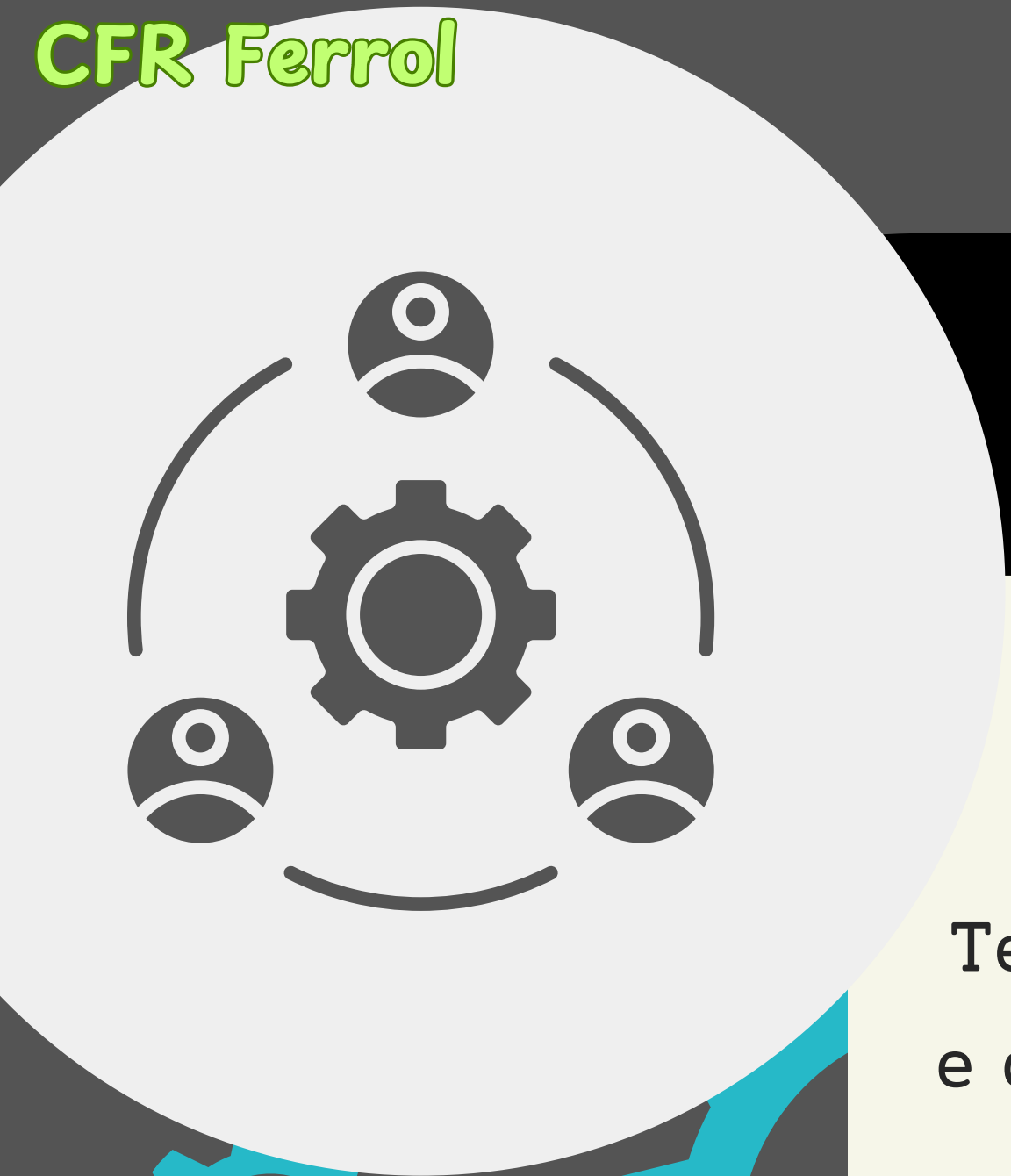

QUE PENSAS?

Sara: 7 anos.

Ten frases desordenadas ("Eu onte ir parque"), dille "a can" ao can, e cando lle pides que conte un conto pérdese. Intelixencia normal e boa audición.

¿ TEA TDL Atraso da Linguaxe Dislexia ?

QUE PENSAS?

Sara: 7 anos.

Ten frases desordenadas ("Eu onte ir parque"), dille "a can" ao can, e cando lle pides que conte un conto pérdese. Intelixencia normal e boa audición.

TDL

Lembra! a cuestión non está en etiquetar, se non en ter unha base de coñecemento das necesidades principais sobre as que temos que intervir.

QUE PENSAS?

Hugo: 5 anos.

Non mira aos ollos, repite frases de películas (ecolalia) e non lle interesa xogar con outros nenos.

¿ TEA TDL Atraso da Linguaxe Dislexia ?

QUE PENSAS?

Hugo: 5 anos.

Non mira aos ollos, repite frases de películas e non lle interesa xogar con outros nenos e nenas.

TEA

Lembra! a cuestión non está en etiquetar, se non en ter unha base de coñecemento das necesidades principais sobre as que temos que intervir.

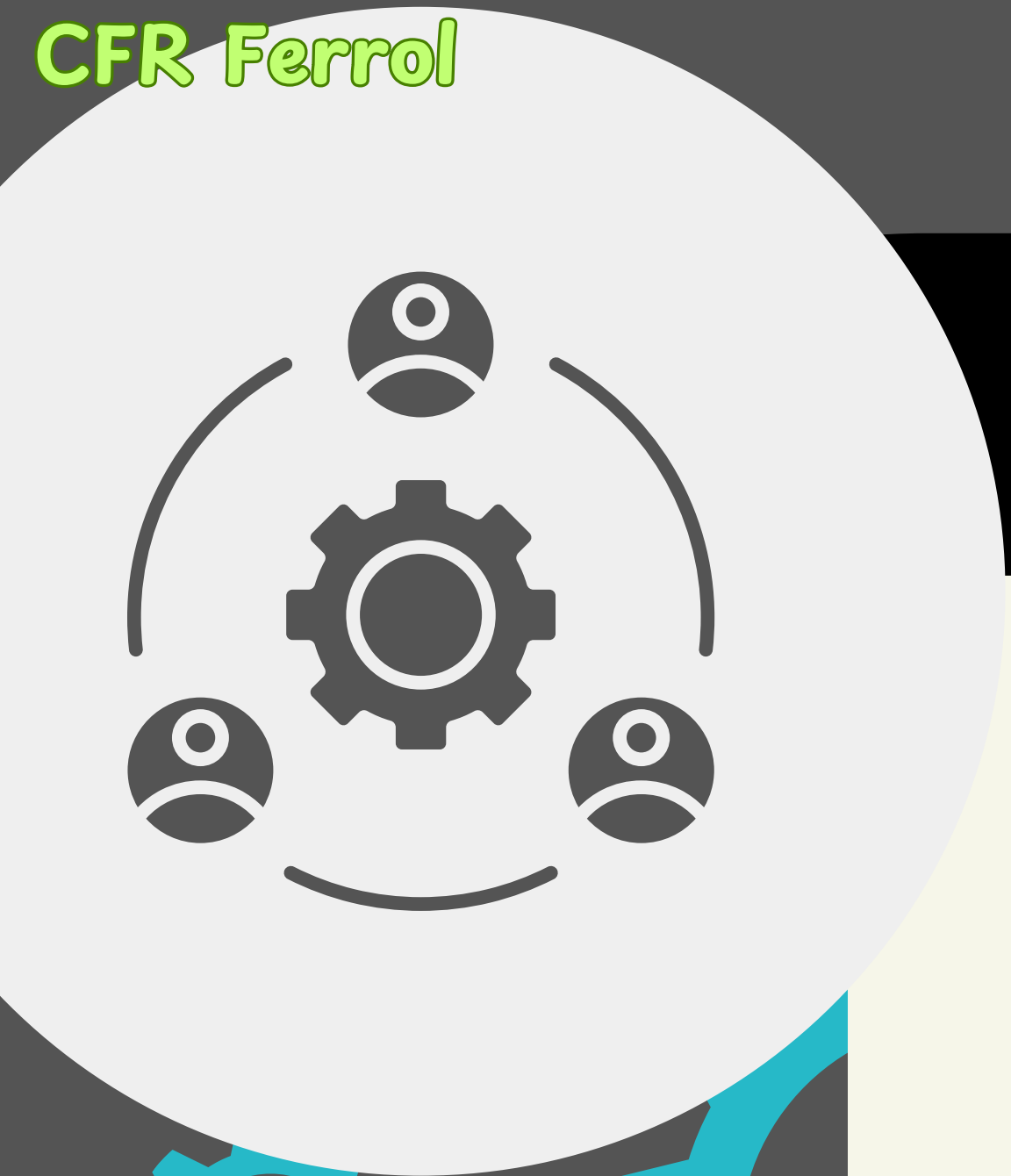

QUE PENSAS?

Martín: 8 anos.

Le moi lento, confunde letras e trabúcase ao escribir, pero fala perfectamente e conta historias increíbles.

¿ TEA TDL Atraso da Linguaxe Dislexia ?

QUE PENSAS?

Martín: 8 anos.

Le moi lento, confunde letras e trabúcase ao escribir, pero fala perfectamente e conta historias increíbles.

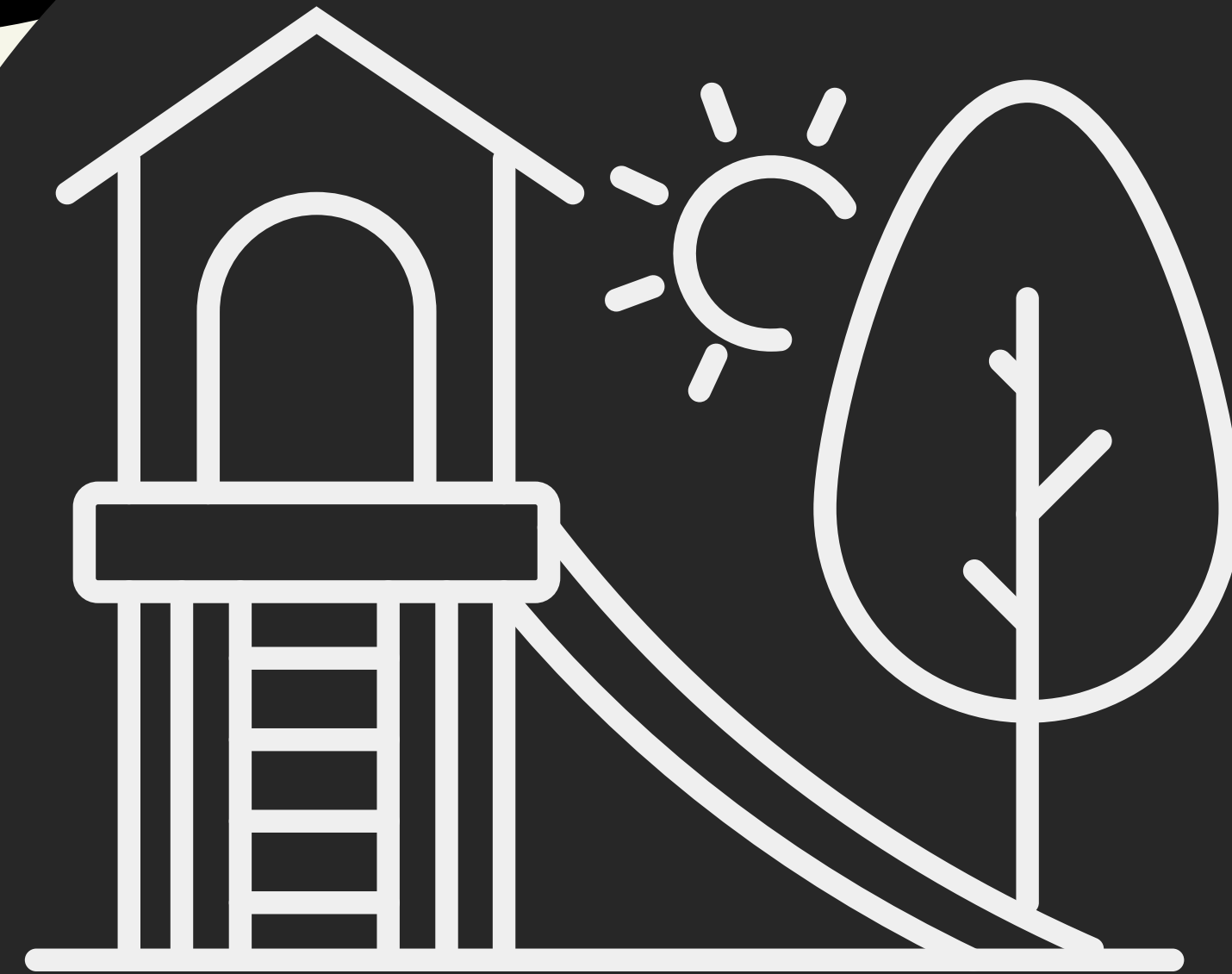
Dislexia

Arantza Saborido Fernández
@ptarantza

Lembra! a cuestión non está en etiquetar, se non en ter unha base de coñecemento das necesidades principais sobre as que temos que intervir.

XOGAMOS NÓS

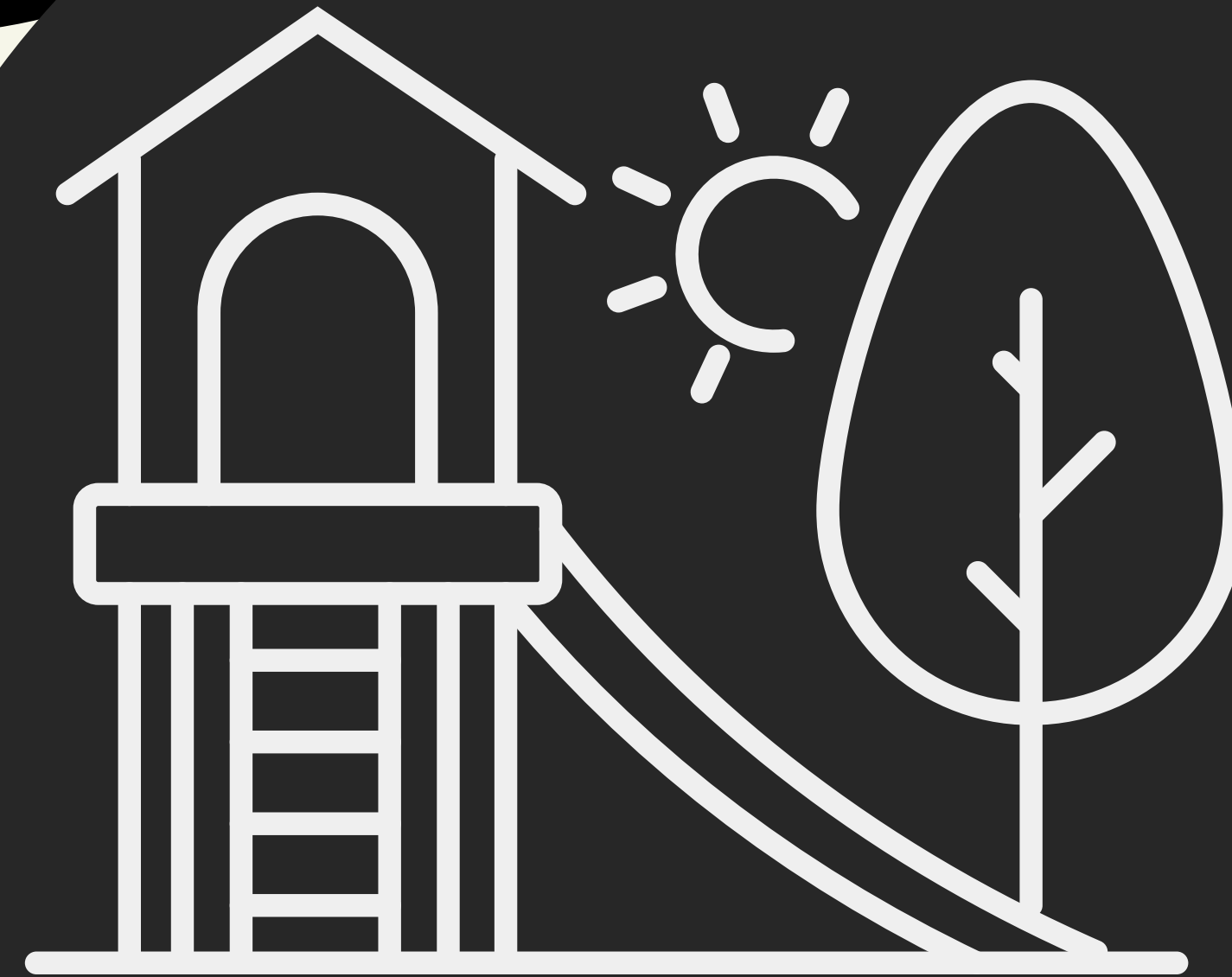
**Hoxe xogamos a ser eles para
que mañá eles non teñan que
xogar a ser ninguén.**

O RECREO LIBRE

Un exame de linguaxe (rápida e implícita)

Factores de risco:
ruído,
falta de estrutura e
perda de quendas.

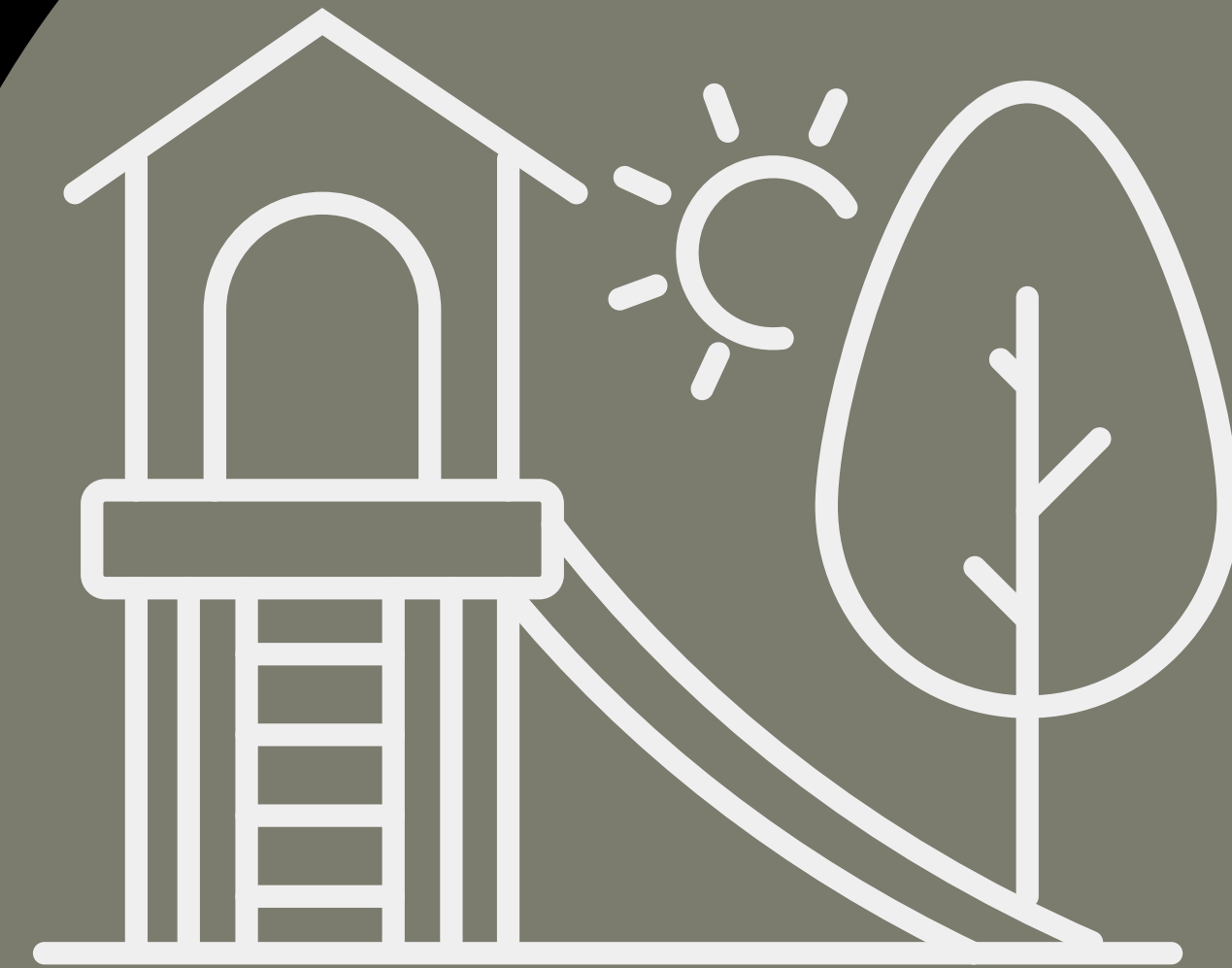

MODELOS DE RECREO DIRIXIDO

PATIOS DINÁMICOS

ZONIFICACIÓN INCLUSIVA

OUTRAS DINAMIZACIONES DE PATIOS

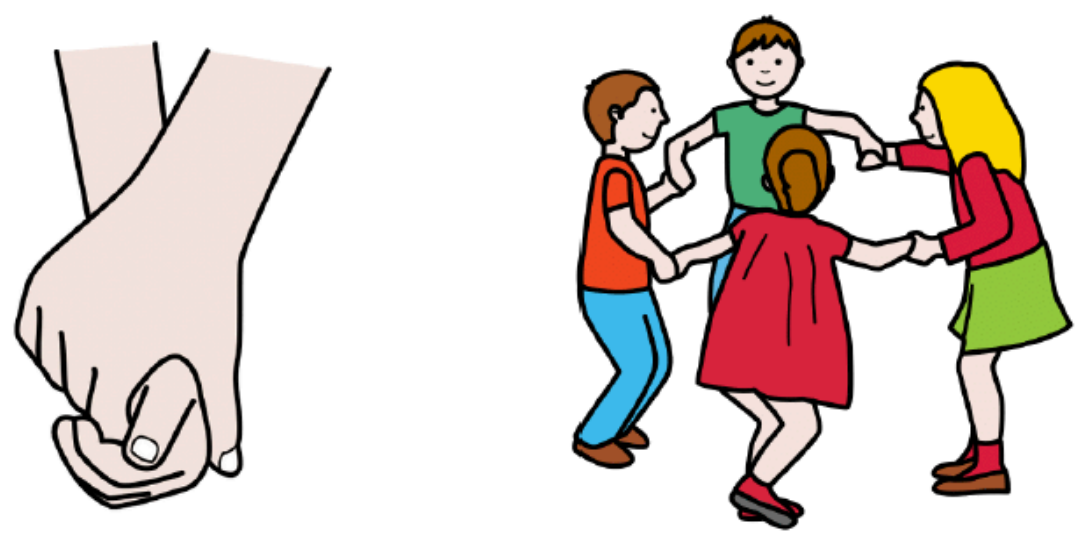
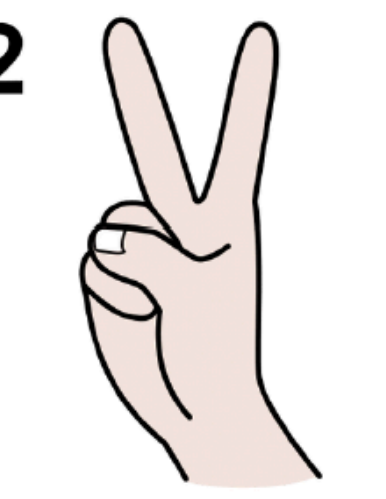

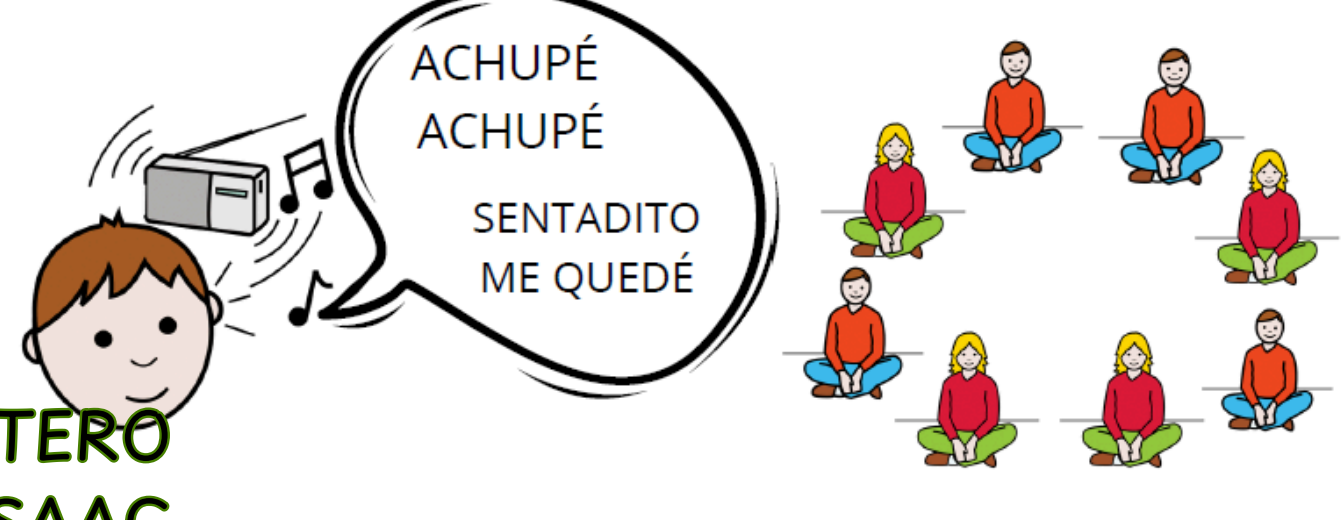
PATIOS DINÁMICOS

(Gey Lagar)

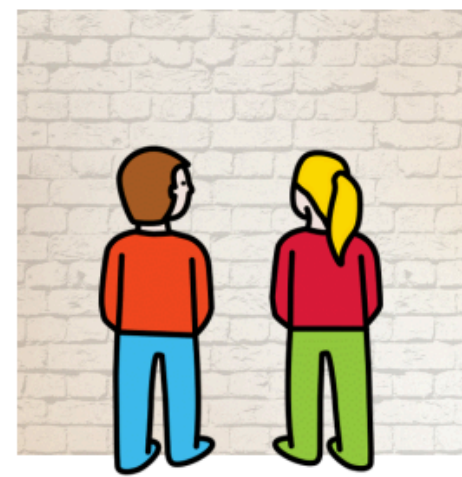

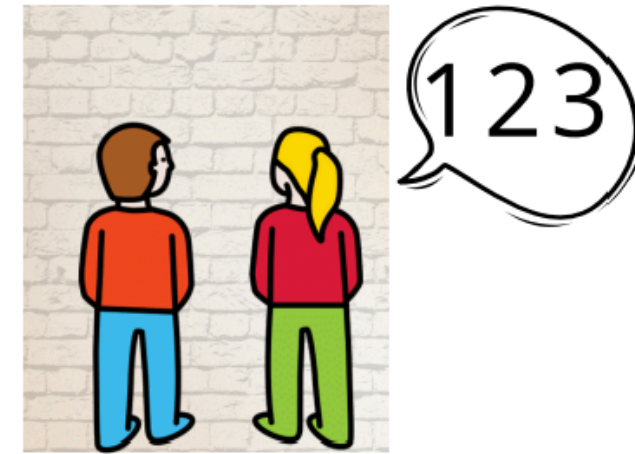

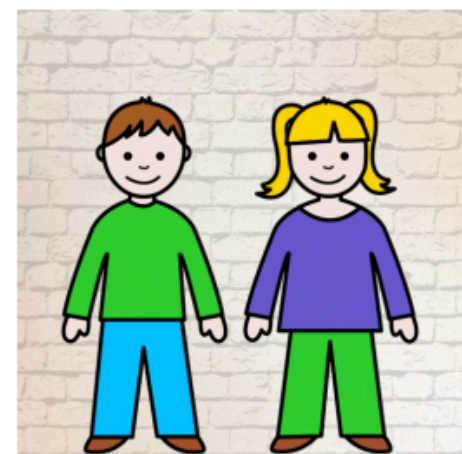

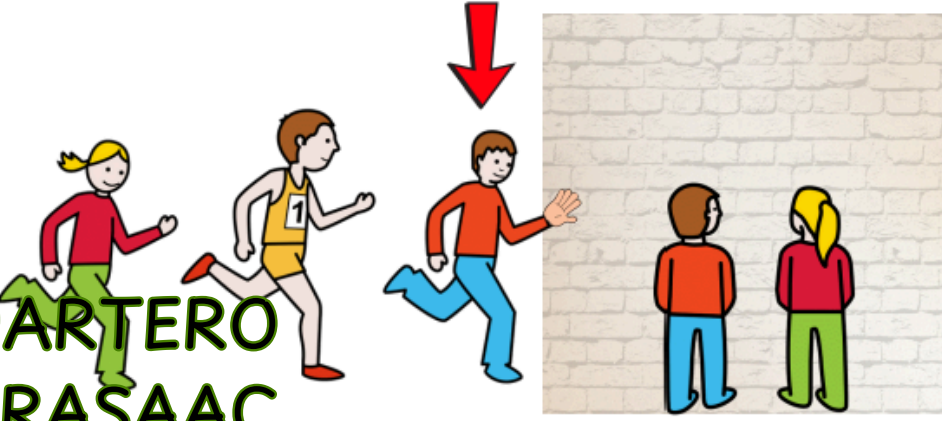
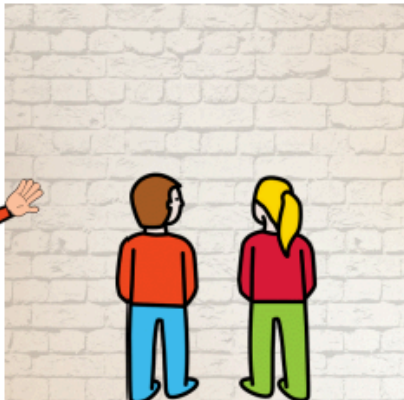

Anticipación visual e xogos con regras
secuenciadas.

Reduce a ansiedade ao saber exactamente
que teño que facer e cando me toca.

<p>1</p> 		<p>NOS COGEMOS DE LAS MANOS Y HACEMOS UN CÍRCULO</p>
<p>2</p> 		<p>CUANDO ESCUCHO LA CANCIÓN COMIENZO A ANDAR EN CÍRCULO</p>
<p>3</p> 	 <p>ACHUPÉ ACHUPÉ SENTADITO ME QUEDÉ</p>	<p>AL FINAL DE LA CANCIÓN ME QUEDO SENTADO</p>

SARA DURAN CUARTERO
ARASAAC

<p>1</p> 	 	<p>SE LA QUEDAN DOS NIÑOS QUE SE COLOCAN AL OTRO LADO DE LA PARED DE ESPALDAS</p>
<p>2</p> 	 	<p>CUANDO ESCUCHO "1,2,3 PALITO INGLÉS" CORRO HACIA LA PARED</p>
<p>3</p> 	 	<p>SI SE DAN LA VUELTA NO CORRO, ME QUEDO QUIETO</p>
<p>4</p> <p>SARA DURAN CUARTERO ARASAAC</p>	 	<p>EL PRIMERO QUE TOQUE LA PARED GANA</p>

<p>1</p> 	<p>EQUIPO 1</p> <p>EQUIPO 2</p> 	<p>HACEMOS DOS EQUIPOS</p>
<p>2</p> 		<p>ASIGNO UN NÚMERO A CADA JUGADOR</p>
<p>3</p> 		<p>SI LA MAESTRA DICE MI NÚMERO CORRO A COGER EL PAÑUELO</p>
<p>4</p> <p>SARA DURAN CUARTERO ARASAAC</p>		<p>EL PRIMERO QUE COGE EL PAÑUELO GANA 1 PUNTO</p>

ZONIFICACIÓN INCLUSIVA

Crear zonas de calma (lectura, debuxo, espazos sensoriais...) para descansar do esforzo lingüístico.

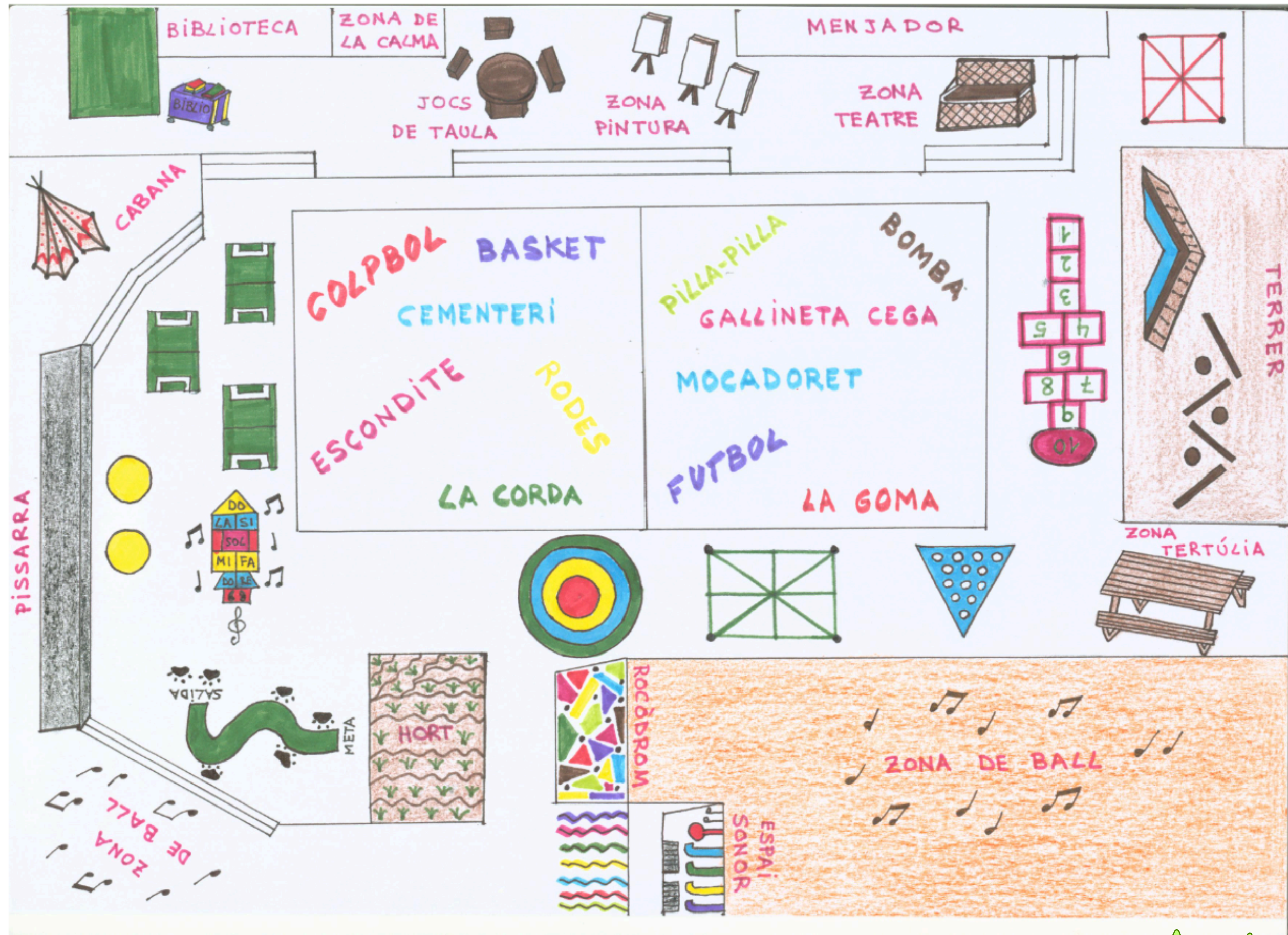
Permite a autorregulación cando o neno sente fatiga cognitiva polo ruído.

CEIP NOVENES DE CALATRAVA

Sandra Molines:
La coeducación.
Pacios vivos,
patios
coeducativos

VOLUNTARIADO OU AXUDANTES

Compañeiros e compañeiras que actúan como
"pontes" sociais.

O compañeiro/a modela a linguaxe natural
("Di: ¿podo xogar?") sen a presión do adulto.

BANCO DA AMIZADE

Un recurso visual para sinalizar a necesidade de interacción sen falar.

Elimina a barreira de ter que iniciar a conversa; o neno comunica a súa intención mediante a súa posición física.

**OLLO! NECESITA UN TRABALLO PREVEIO
DE CONCIENCIACIÓN.**

REDUCIR A FATIGA NAS INTERACCIÓNES SOCIAIS

Aplicamos as técnicas que
empregamos na aula.

Chaveiro de interacción.

COORDINACIÓN COA FAMILIA

Explicar o TDL como unha "barreira de acceso", non como unha falta de capacidade.

COORDINACIÓN TÉCNICA E MARCO LEGAL

Consentimento informado.

Principio de Necesidade
(Minimización de datos)

Canles seguras

Protocolo de coordinación

GRAZAS

ARANTZA SABORIDO FERNÁNDEZ

saboridofernandez@edu.xunta.gal

@ptarantza